

Jernbane, af en dobbelt Frygt. Deels har jeg nemlig frygtet for, at de Principfeil, hvoraf den sjællandske Bane efter min Formenting alder — navnlig et Stigningsforhold, som væsentlig har forbyret Anlæggelsen og forhindret, at Banen førtes tættere ind til Byerne — Savnet af en umiddelbar Forbindelse med Københavns Havn, Mangelen paa et tilstrækkeligt Antal Stationer, den altfor sjældne Benyttelse (af et i sine Anlægsomkostninger saa dyrt Apparat, hvilken sjældne Benyttelse tildeels staaer i Forbindelse med et svært Driftsystem, men fremfor Alt Indførelsen af høje Taxter) som, idet de besvære den almindelige Fregvents og Om sætning, virke skadelig paa Indtægterne — at disse Principfeil, siger jeg, lettelig af en Slags indre Consequents skulde blive overførte paa den helsingørskke Bane. Deels er det forekommet mig, at man paa Grund af det særegne Forhold, hvori Staten staaer til det sjællandske Jernbaneselskab, ikke ved en ubetinget Overdragelse har nogetsomhelst Tvangsmiddel til enten at formaae Selskabet til at indgaae paa Regjeringens Tilbud eller, selv om det indgaaer derpaa, at holde det til sine Forpligtelses forpligtige Opfyldelse, idet ethvert anvendt pecuniært Tvangsmiddel vil gaae ud over Staten selv som Banens Garant. Men ligesom mine under første Behandling af Sagen fremsatte Indvendinger mod et fælles Driftsystem væsentlig gjaldt en reen Dyrehavsbane, som samtlige Udvalgets Medlemmer ere enige i at fraraade, og jeg med Hensyn til de begaaede Principfeil hengiver mig til det Haab, at man, belært ved en dyrefødt Erfaring, vil vide at undgaae dem, samt at Regjeringen, bevæget ved den hensygnende Tilstand, hvori Bruttoindtægterne ved den sjællandske Bane, trods Bestyrelsens iøvrigt gode Oekonomi, befinde sig, i det Mindste vil vide at træffe Taxtbestemmelser for den helsingørskke Bane, som ikke virke hæmmende for den almindelige Fregvents og Om sætning og som staae i nogenlunde rigtigt Forhold til Taxtbestemmelserne paa den nære svenske og hollandske Bane, saaledes har jeg ved den af mig stillede Tillægsparagraph baade søgt et Tvangsmiddel mod det sjællandske Jernbaneselskab og et Middel til at forhindre, at Anlæggelsen af denne for Sta-

ten vigtige Bane, der efter min Mening burde være skeet for flere Aar siden, overlades til et privat Selskabs Forgodbefindende og skydes ud i en aldeles uvis Fremtid. Erfaringen har nemlig tilstrækkelig vist, at det her i Landet, ligesaa lidt som i næsten alle europæiske Stater, ikke er muligt at tilveiebringe Jernbaner, uden at Staten paa en eller anden Maade understøtter samme. Ligesaa lidt som man derfor med nogen Sandsynlighed kan vente, at noget Selskab eller nogen som helst Entrepreneur vil gjøre Tilbud paa den endnu gjældende Lovs Betingelser, ligesaa lidt er der formeentlig Rimelighed for, at Nogen, der ikke allerede af særlige Grunde har gjort det, vil paa det aldeles Uvisse, om Regjeringen og Rigsdagen ville gaae ind paa hans Bud, udsætte sig for de betydelige Omkostninger, som alene det foreløbige Nivellement og Overflag, der nødvendig maae gaae forud for Tilbudet, ville medføre. Men selv om et saadant Tilbud maatte blive gjort, saa begaaer man dog den Principfeil i Formen, om ikke i Virkeligheden, at udelukke den frie Concurrence. Dette er derfor mit andet Hovedmotiv til at stille den omtalte Tillægsparagraph. Ingen, der med Upartiskhed veier Forholdene, vil formeentlig med Grund kunne påstaae, at Staten løber nogen Risiko derved. Selv om man vil forudsætte, hvad der er urimeligt at antage, at Staten i 25 Aar skulde aarlig tilføtte de fulde 64,000 Rdl. aarlig, der alene vilde dækkes ved den forøgede Stenproduction, saa vilde man allerede i de næste 75 Aar af de 100 Aar, Concessjonen formeentlig vil lyde paa, indvinde det tredobbelte Beløb, eller med andre Ord, Staten vilde i Concessjonstiden løbe den usandsynlige Risiko at tilføtte 1,600,000 Rdl., mod at erholde den sikre Fordeel af omtrent 4,800,000 Rdl., et at regne den sandsynlige Fordeel at blive fri for Tilbud til den sjællandske Bane. Det er derfor i det Mindste min personlige Overbeviisning, at der neppe end kan fra Statens Standpunkt påvises noget i snantiel Henseende bedre lønnende Foretagende, idet Garantien, der er nødvendig for at faae denne i Stand som Actieforetagende, i Virkeligheden fra Statens Side vil være en reen Formsg.